

**TORFAEN
COUNTY
BOROUGH**

**BWRDEISTREF
SIROL
TORFAEN**

Adroddiad Blynyddol 2022 - 2023

Cydymffurfiad â Safonau'r Iaith Gymraeg

Paratowyd yn unol â gofynion

Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011

Mehafin 2023

This document is also available in English

Cynnwys

1.	Cyflwyniad	2
2.	Cefndir	3
3.	Cydymffurfiad	4
	<ul style="list-style-type: none">• Safonau Cyflenwad Gwasanaeth• Safonau Gwneud Polisi• Safonau Gweithredu• Cwynion• Sgiliau'r Iaith Gymraeg• Hyfforddiant Iaith Gymraeg• Recriwtio	
4.	Casgliadau	14

1. Cyflwyniad

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen yn ymdrechu i ddarparu gwasanaethau o ansawdd i drigolion ac ymwelwyr trwy gyfrwng y Gymraeg.

Trwy gydol 2022/23, mae'r tîm wedi gweithio i godi ymwybyddiaeth o ofynion y Safonau ar draws holl Cyfarwyddiadau'r Cyngor a chynghori ar ofynion cyfreithiol y Safonau. Bydd cyflwyno'r Fframwaith Derbyn Corfforaethol newydd yn sicrhau yn sicrhau fod cyflogeion newydd yn ymwybodol o bwysigrwydd gofynion rheoleiddiol, gweithredol a moesegol Mesur y Gymraeg (Cymru) 201.

Mae cryn dipyn o waith wedi ei wneud gyda sefydliadau allanol sy'n darparu gwasanaethau ar ran y Cyngor gyda'r bwriad o wella ansawdd eu gwasanaethau Cymraeg a'r graddau y maen nhw ar gael.

Mae'r adroddiad yma'n cyflwyno'n cydymffurfiad â'r Safonau ac yn cyflwyno'r data angenrheidiol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022/23. Rydym yn edrych i ddileu rhwystrau a allai wahardd cynnydd y Safonau a byddwn yn arwain i fwy o hyrwyddo a chyflogi staff i ddarparu ein gwasanaethau cyfrwng Cymraeg.

Cyflwynwyd yr adroddiad yma i'r Cyngor llawn ac mae'n sicrhau fod Aelodau Etholedig yn llwyr ymwybodol o'r cyfrifoldebau corfforaethol a rhwymedigaethau statudol o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011.

Bydd yr Adroddiad Blynyddol, wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor, yn cael ei gyhoeddi ar wefan gorfforaethol y Cyngor (www.torfaen.gov.uk), o dan adran yr iaith Gymraeg a bydd ar gael mewn swyddfeydd lleol ble mae mynediad i'r cyhoedd, erbyn 30 Mehefin 2023 fan bellaf.

Comisiynydd y Gymraeg presennol, Mrs Efa Gruffudd Jones sydd wedi bod yn y swydd ers Ionawr 2023, gan gymryd y swydd drosodd gan y diweddar Mr Aled Roberts.

2. Cefndir

Cynhyrchir yr Adroddiad Blynyddol hwn dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a Rheoliadau Safonau'r Iaith Gymraeg (Rhif 1) 2015. O dan y fframwaith cyfreithiol mae gofyn i Gyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen adrodd ar bum maes statudol.

Meysydd	Safon a/neu Is-adran Berthnasol
Cydymffurfiad	158, 164, 170
Cwynion	147, 148, 149, 156, 158 (2), 162, 164 (2), 168 (a), 170 (2) (d)
Sgiliau'r Iaith Gymraeg	170 (2) (a), 151
Hyfforddiant Iaith Gymraeg	170 (2) (b) (c), 152
Recriwtio	170 (2) (ch), 154

Ceir manylion Safonau Iaith Gymraeg y Cyngor o fewn yr Hysbysiad Cydymffurfio dyddiedig 30 Medi 2015. Mae'r cyngor yn ddarostyngedig i 170 o Safonau sydd wedi'u cynnwys yn yr Hysbysiad Cydymffurfio. Mae copi o Hysbysiad Cydymffurfio Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen ar gael [yma](#)

Mae gan y Tîm Partneriaethau, Polisi a Chydraddoldebau, dan gyfarwyddiaeth Oedolion a Chymunedau, ar hyn o bryd, bedwar aelod staff yn gweithio ar gyflawni gwaith iaith Gymraeg corfforaethol ar ran y Cyngor:

Swyddog yr Iaith Gymraeg
Cydgysylltydd Cyfieithu Cymraeg
Cyfieithwyr yr Iaith Gymraeg (x 2)

Cyfarwyddiaeth Oedolion a Chymunedau
Tîm Partneriaethau, Polisi a Chydraddoldebau
Y Ganolfan Ddinesig,
Pont-y-pŵl
Torfaen, NP4 6YB

Ffôn: (01495) 766096

Yr Aelod Gweithredol a benodwyd ar gyfer Llywodraeth Gorfforaethol a Pherfformiad (gan gynnwys yr Iaith Gymraeg) ar gyfer 2022/23 oedd y Cyng. Peter Jones

3. Cydymffurfiad

Cyhoeddwyd canllawiau a dehongliad y Cyngor ar gyfer staff ar ofynion y Safonau Cyflenwi Gwasanaethau ar fewnwyd y Cyngor. Bydd y cyngor yn cynnal ei ymarfer siopa dirgel ei hunain i sicrhau cydymffurfiad cyson â'r Safonau.

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Grŵp Safonau	Camau a Gymerwyd yn ystod 2022/23	Camau i'w cymryd yn ystod 2023/24
Safonau 1 - 7 Gohebiaeth a ddanfonwyd ac a dderbyniwyd	Cyhoeddi canllawiau drwy Bwletin y Staff Mae cyfeiriadau e-bost corfforaethol wedi'u cyfieithu a byddwn yn parhau i weithio gydag SRS i fabwysiadu'r cyfeiriadau dwyieithog newydd	Monitro gohebiaeth gyffredinol â'r cyhoedd i sicrhau cydymffurfiaeth.
Safonau 8 - 22 Galwadau ffôn a wnaed ac a dderbyniwyd	Mae'r Cyngor wedi profi'r negeseuon awtomatig wedi'u recordio'n ac maent yn cydymffurfio â'r Safonau perthnasol Rhwng Ebrill 2022 a mis Mawrth 2023, derbyniodd prif ganolfan alwadau'r Cyngor gyfanswm o 91,622 o alwadau. Dewisodd 1.48% (1352 galwad) o'r galwadau hyn yr opsiwn Cymraeg.	Sicrhau bod aelodau a staff yn ymwybodol o'r protocol wrth ymdrin â galwadau Cymraeg.
Safonau 24 - 36 Cyfarfodydd gyda'r Cyhoedd	Mae'r datblygiadau gan Microsoft wrth gyflwyno cyfieithu ar y pryd o fewn Teams wedi sicrhau y gellir darparu gwasanaeth ar gyfer pob cais lle bo angen.	Parhau i weithio gyda'n cyfarwyddiaethau ar y gofyniad i asesu sgiliau iaith eu cynulleidfaoedd.
Safonau 37 - 51, 69 - 70 Dogfennau dwyieithog eraill	Mae'r holl gyfarwyddiaethau wedi cael eu hysbysu am y Safonau sy'n ymwneud â chynhyrchu dogfennau cyhoeddus.	Monitro samplau o ddogfennau i sicrhau cydymffurfiaeth.
Safonau 52 - 60 Gwefannau, Cyfryngau Cymdeithasol ac Apiau, a Pheiriannau Hunanwasanaeth	Cafodd tudalennau Cymraeg y wefan gorfforaethol 3,933 o ymweliadau yn ystod 2022/23, o'i gymharu â	Monitro gwefannau sy'n eiddo i'r Cyngor i sicrhau cydymffurfiaeth

	2,002,545 o ymweliadau ar y tudalennau Saesneg.	
Safonau 61 - 63 Arwyddion	Roedd 2 Datblygiad Tai yn ystod 2022/23, Cymeradwywyd enwau 2 (100%) stryd gyda Enwau Cymraeg. Nid yw arwyddion enwau strydoedd presennol yn cael eu cyfieithu.	Monitro'r gwaith o adnewyddu swyddfeydd y Cyngor er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth
Safonau 64 - 68 Gwasanaethau'r Dderbynfa	Ymweliadau cyfnodol yn ystod y flwyddyn i sicrhau cydymffurfiaeth. Mae'r gwaith o adnewyddu'r ardal dderbynfa'r Ganolfan Ddinesig ar y gweill.	Gweithio gyda'r tîm recriwtio a rheolwyr i sicrhau bod pob swydd newydd yn y dderbynfa yn cael eu gwerthuso gyda'r sgiliau Cymraeg priodol. Sicrhau bod y gwaith adnewyddu yn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg
Safonau 71 - 75 Rhoi Grantiau	Bydd yr adran Archwilio Mewnol yn asesu perfformiad unrhyw gyllid a ddyfernir fel rhan o grant yn unol â'r Safonau dyfarnu grantiau.	Casglu ystadegau gan yr adran Archwilio Mewnol a monitro cydymffurfiaeth
Safonau 76 - 80 Rhoi Cytundebau	Mae pob gwahoddiad caffael yn cynnwys elfennau sgorio'r Iaith Gymraeg. Mae pob tendr llwyddiannus yn cael cynnig cefnogaeth gyda'r Gymraeg.	Parhau i weithio gyda darparwyr trydydd parti ar ofynion y Gymraeg
Safonau 81 - 82 Hyrwyddo Gwasanaethau Iaith Gymraeg	Diweddarau'r canllawiau ar hyrwyddo gwasanaethau .	Monitro'r cyfryngau cymdeithasol i sicrhau bod gwasanaethau Cymraeg yn cael eu hyrwyddo'n weithredol.
Safon 83 Hunaniaeth Gorfforaethol	Mae hunaniaeth gorfforaethol y Cyngor yn ddwyieithog	Monitro cydymffurfiaeth
Safonau 84 a 86 Cyrsgol	Hysbysebwyd cyrsiau gyda cynnig dewis iaith. Asesir pob cwrs o ran nifer y mynychwyr a'r ddarpariaeth.	Sicrhau bod yr asesiad o gyrsiau yn cael ei gyhoeddi ar ein gwefan

Safon 87 Systemau Cyhoeddiadau Cyhoeddus	Mae'r cyhoeddiadau a wneir ym mhob liff y Swyddfeydd y Cyngor yn ddwyieithog.	Monitro cydymffurfiaeth
--	---	-------------------------

Safonau Llunio Polisi

Cyhoeddir canllawiau a dehongliad y Cyngor ar ofynion y Safonau Llunio Polisi ar fewnwyd y Cyngor.

Grŵp Safonau	Camau a Gymerwyd yn ystod 2022/23	Camau i'w cymryd yn ystod 2023/24
Safonau 88 - 93	<p>Mae asesiad effaith integredig y Cyngor, sy'n gysylltiedig â'r 7 nod llesiant cenedlaethol, yn parhau i fod yn arf effeithiol.</p> <p>Mae Uned yr Iaith Gymraeg yn goruchwyllo pob penderfyniad polisi sy'n gofyn am asesiad effaith integredig cyn ei gyflwyno i'r Aelodau Etholedig</p>	Parhau i gefnogi'r broses cymeradwyo polisi

Safonau Gweithredu

Cyhoeddir canllawiau a dehongliad y Cyngor ar gyfer staff ar ofynion y Safonau Gweithredu ar fewnwyd y Cyngor. Bydd y cyngor yn cynnal ei ymarfer siopa dirgel ei hunain i sicrhau cydymffurfiaid cyson â'r Safonau.

Grŵp Safonau	Camau a Gymerwyd yn ystod 2022/23	Camau i'w cymryd yn ystod 2023/24
Safonau 99 – 104 Dogfennau Cyflogaeth	Mae'r holl ddogfennau Adnoddau Dynol electronig yn ddwyieithog. Mae'r system awtomataidd ar gyfer nodi gwyliau / absenoldebau, treuliau a gwerthuso staff yn parhau i fod yn Saesneg yn unig.	Monitro i sicrhau cydymffurfiaeth
Safonau 105 – 111 Polisiâu Adnoddau Dynol	Darperir holl bolisiâu Adnoddau Dynol y Cyngor yn Gymraeg ar fewnwyd y staff (SWOOP).	Monitro i sicrhau cydymffurfiaeth
Safonau 112 – 119 Gweithdrefnau Cwyno a Disgyblu;	Mae 7 (0.4% o'r rhai sydd wedi cwblhau eu dewis iaith) aelod o ataf wedi nodi mai Cymraeg yw eu dewis iaith gyfathrebu	Ymgyrch i gynyddu nifer y staff sy'n cwblhau'r asesiad sgiliau iaith (iFOR)
Safonau 120 - 125 Mewnwyd y Staff ac Adnoddau TG	Mae'r 'pecyn iaith' Cymraeg wedi'i osod ar bob cyfrifiadur Newydd, ym mhob ystyr.	Adolygu holl adnoddau ar dudalennau Cymraeg y mewnwyd
Safon 127 Sgiliau Iaith Staff	Gweler yr adran ar <i>sgiliau iaith Gymraeg</i> .	Cynyddu nifer y staff sy'n cwblhau eu hasesiad sgiliau iaith
Safonau 128 - 133 Hyfforddi staff	Gweler yr adran ar <i>sgiliau iaith Gymraeg</i> . Nid oedd yr un aelod o staff wedi mynychu hyfforddiant Adnoddau Dynol a gynigiwyd yn Gymraeg Yn ystod 2022/2023, ymgymrodd 11 o weithwyr hyfforddiant iaith Gymraeg.	Parhau i hyrwyddo dysgu Cymraeg fel sgil gwerthfawr.

<p>Safonau 134 - 135 Geiriad a Logo ar gyfer Llofnod E-byst Staff</p>	<p>Atgoffir yr holl staff, drwy reolwyr llinell, i gael llofnod e-bost dwyieithog yn unol â safonau corfforaethol.</p> <p>Mae'r logo "Cymraeg Gwaith" ar gael i staff ei lawrlwytho ar y fewnrwyd.</p>	<p>Diweddarau'r holl adnoddau ar dudalennau Cymraeg y mewnrwyd</p>
<p>Safonau 136 - 140 Y Broses Recriwtio</p>	<p>Gweler yr adran <i>Recriwtio</i></p>	<p>Cyflwyno adroddiad ar y rhwystrau sy'n cyfyngu adrannau rhag hysbysebu swyddi sydd angen sgiliau iaith i'r Uwch Dîm Rheoli.</p>
<p>Safonau 141 - 143 Arwyddion Mewnol</p>	<p>Ailgyhoeddi canllawiau ar arwyddion newydd</p>	<p>Monitro'r gwaith o adnewyddu swyddfeydd y Cyngor er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth</p>
<p>Safon 144 Cyhoeddiadau'r Gweithle</p>	<p>Mae'r cyhoeddiadau a wneir ym mhob liff yn swyddfeydd y Cyngor yn ddwyieithog.</p>	<p>Parhau i fonitro</p>

Cwynion

Mae pob cwyn a dderbynnir gan drigolion trwy gyfrwng y Gymraeg neu sy'n ymwneud â methiant i gydymffurfio â Safonau Cyflenwi Gwasanaeth iaith Gymraeg yn cael ei thrin yn unol â pholisi cwyno corfforaethol y Cyngor. Caiff cwynion eu categorio dan dri cham

- **Cam 1** - Datrys cwyn yn anffurfiol o fewn 10 diwrnod gwaith
- **Cam 2** - Cwyn Cam 1 sydd wedi ei chyfeirio at swyddog uwch neu gŵyn sy'n ymwneud â mwy nag un maes gwasanaeth. Caiff cwynion eu harchwilio'n ffurfiol a chânt ymateb o fewn 20 diwrnod gwaith.
- **Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus / Comisiynydd y Gymraeg** - Cwyn Cam 2 sydd wedi ei chyfeirio at swyddog neu gorff uwch a all gael arolwg annibynnol ar ran yr achwynydd. Byddai'r Ombwdsmon yn disgwyl i'r achwynydd fod wedi defnyddio proses gwyno lawn y Cyngor cyn cysylltu, ac eithrio dan amgylchiadau eithriadol. O dan adran 71 Mesur y Gymraeg (Cymru), mae Comisiynydd yr Iaith yn medru derbyn cwynion a anfonir yn uniongyrchol i swyddfa'r Comisiynydd ac ymchwilio ar eu rhan, os tybir bod y gŵyn yn un ddilys.

Yn ystod 2022/2023, derbyniwyd 4 cwyn. Mae'r tabl canlynol yn dangos nifer y cwynion a dderbyniwyd ym mhob cam:

Cam 1:	Cam 2:	Comisiynydd y Gymraeg
1	0	3

Cam 1:

COR22/S1/005 – Cwyn gan aelod o'r cyhoedd ar 22/05/2023

Dim hyrwyddo ar draws cyfrifon cyfryngau cymdeithasol y Cyngor o'r Saesneg i'r Gymraeg ac o'r Gymraeg i'r Saesneg

Comisiynydd y Gymraeg

Dechreuwyd 3 Ymchwiliad gan Gomisiynydd y Gymraeg.

CS1070 - Cwyn gan aelod o'r cyhoedd ar 17/10/2022

Y Saesneg yn ymddangos gyntaf, cyn y testun Cymraeg, mewn cylchlythyr wythnosol gan y Cyngor - 'Bwletin Newyddion Wythnosol Torfaen'.

CS1121 - Cwyn gan aelod o'r cyhoedd ar 03/03/2023

Bydd yn rhaid i riant symud ei merch o addysg cyfrwng Cymraeg i ysgol Saesneg gan fod un yn nes at ei chyfeiriad ac o fewn llwybr cerdded addas a mwy diogel.

CS1130 - Parhau - Cwyn gan aelod o'r cyhoedd ar 27/03/2023

Arwydd llwybr beicio uniaith Saesneg wedi'i leoli ar gyffordd Tŷ Coch Way a Hollybush Way yng Nghwbrân.

Sgiliau'r Iaith Gymraeg

Am flynyddoedd lawer mae'r Cyngor wedi casglu data ar sgiliau iaith ei staff. Hyd at fis Mawrth 2016 casglwyd y wybodaeth hon drwy'r Ffurflen Monitro Cydraddoldeb. Mae'r porthol cyflogeion Adnoddau Dynol (iFOR) yn dal, cofnodi ac adrodd ar sgiliau iaith staff, yn y modiwl dysgu a datblygu, ble gall staff ddiweddarau eu sgiliau yn ôl y gofyn. Dyma'r data diweddaraf ar Sgiliau Iaith Gymraeg

Mae'r tabl isod yn dangos pob maes gwasanaeth a lefel y rhuglder gan ddefnyddio'r graddfeydd ALTE.

0 = Dim sgiliau iaith Gymraeg

5 = Medrus

Nifer o Siaradwyr Cymraeg fesul Adran

	0	1	2	3	4	5	Cyfanswm
Cymunedau a Digidol	158	13	5	2	0	5	183
Economy & Environment	731	6	0	1	3	1	742
Addysg	109	53	1	1	0	5	169
Cyfarwyddiaeth Adnoddau	235	43	10	5	4	2	299
Gofal Cymdeithasol a Thai	438	21	3	2	2	2	468
Gwasanaeth Adnoddau a Rennir	177	24	5	0	1	1	208
Cyfanswm	1848	160	24	11	10	16	2069

Canran (%) o Siaradwyr Cymraeg fesul Adran

		1	2	3	4	5	Cyfanswm
Cymunedau a Digidol		1.8	7.1	1.1	0.0	2.7	13.7
Economy & Environment		0.8	0.0	0.1	0.4	0.1	1.5
Addysg		31.4	0.6	0.6	0.0	3.0	35.5
Cyfarwyddiaeth Adnoddau		14.4	3.3	1.7	1.3	0.7	21.4
Gofal Cymdeithasol a Thai		4.5	0.6	0.4	0.4	0.4	6.4
Gwasanaeth Adnoddau a Rennir		11.5	2.4	0.0	0.5	0.5	14.9
Cyfanswm		7.7	1.2	0.5	0.5	0.8	10.7

Dewis Iaith Staff

	English	Welsh	
Cymunedau a Digidol	94	3	
Economy & Environment	136	2	
Addysg	118	2	
Cyfarwyddiaeth Adnoddau	272	0	
Gofal Cymdeithasol a Thai	144	0	
Gwasanaeth Adnoddau a Rennir	136	0	
Total	900	7	0.40%

Hyfforddiant iaith Gymraeg

Mae'r Cyngor yn cynnal nifer o gyrsiau hyfforddiant iaith Gymraeg, gyda'r bwriad o gynyddu gallu siaradwyr Cymraeg yn y sefydliad a datblygu hyder staff sy'n gyndyn o ddefnyddio'u sgiliau Cymraeg. Mae'r cyrsiau i gyd yn cael eu hariannu'n ganolog.

Yn ystod 2022/2023, daeth 9 o gyflogeion i hyfforddiant iaith Gymraeg drwy'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol (a ddarperir gan Goleg Gwent).

Mae 10.7% o'n gweithlu yn gallu siarad Cymraeg (Lefelau 1-5)

Astudiodd 2 aelod o staff y Gymraeg drwy "Say Something in Welsh", Cwrs ar-lein.

O dan Safon 128, mae'n ofynnol i'r Cyngor ddarparu hyfforddiant Cymraeg i staff yn y meysydd canlynol, os ydynt yn cael eu cynnig yn Saesneg:

- Recriwtio a chyfweld;
- Rheoli perfformiad;
- Gweithdrefnau Cwyno a Disgyblu;
- Cyfnod sefydlu;
- Delio gyda'r cyhoedd; a
- Iechyd a diogelwch.

Darparwyd hyfforddiant mewn rhai o'r meysydd hyn yn ystod 2022/23, cynigwyd, yn y gwahoddiad, ddewis iaith i'r rhai a fynychodd. Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am hyfforddiant trwy gyfrwng y Gymraeg.

Recriwtio

Yn ystod 2022/23, hysbysebwyd **857** o swyddi newydd neu wag gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen

Roedd nifer y swyddi yn y categori a oedd yn gofyn am sgiliau iaith Gymraeg fel a ganlyn:

Categori	Nifer y swyddi a gategoreiddiwyd	Canran y swyddi a gategoreiddiwyd
Hanfodol	29	3.38 %
Dymunol	6	0.7 %
Angen dysgu	2	0.23 %
Dim angen sgiliau Cymraeg	820	95.68 %

Fel rhan o'r broses recriwtio, ac fel gofyniad dan Safon 136, rhaid asesu pob swydd o ran ei sgiliau iaith Gymraeg.

Mae'r adolygiad o sut mae gwasanaethau Cymraeg yn cael eu rheoli wedi dod i ben ac mae adroddiad wedi ei gyflwyno i uwch dîm rheoli'r Cyngor i'w ystyried. Bydd yr argymhellion yn cael gwared ar rwystrau ac yn galluogi llawer mwy o hysbysebion swyddi gyda sgiliau Cymraeg

4. Casgliad

Strategaeth Hyrwyddo 5 Mlynedd

Daeth strategaeth 5 mlynedd y Cyngor i ben ym mis Mawrth 2022. Mae canran siaradwyr Cymraeg wedi gostwng 1.6% i 8.24% (7,366 o breswylwyr). Oherwydd yr oedi yn rhyddhau data ward manwl o'r Cyfrifiad 2021, gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol, rydym wedi gorfod gohirio ymgynghori ar y Strategaeth ar gyfer 2023-2027. Bydd ymgynghoriad cyhoeddus ar y strategaeth ddilynol yn cael ei chynnal yn ystod 2023.

Creu mwy o siaradwyr Cymraeg

Agorwyd canolfan arbenigol tua diwedd 2022/23 ar gyfer plant sydd am drosglwyddo o addysg cyfrwng Saesneg i ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg. Mae uned Carreg Lam (sy'n golygu "Stepping Stone") wedi'i leoli yn Ysgol Panteg yn Nhref Gruffudd ac mae'n cynnig 12 lle i ddisgyblion Blynnyddoedd 2 i 6 dderbyn rhaglen iaith dwys 12 wythnos i wella eu Cymraeg a chynorthwyo'r trosglwyddo.

Dileu Rhwystrau

Yn ystod 2022/23 parhaodd gwaith ar gynyddu capasiti a chael gwared ar rwystrau a allai gyfyngu'r adrannau rhag darparu gwasanaethau Cymraeg. Mae'r cynnydd wedi'i rwystro'n rhannol gan brinder cenedlaethol cyfieithwyr Cymraeg. Nod y Cyngor yw gweithio gyda Cholegau a Phrifysgolion yn y rhanbarth ehangach a'n Ysgol Gyfun Gymraeg yma yn Nhorfaen, i gydnabod cyfleoedd hyfforddi ar gyfer egin gyfieithwyr.

Defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfodydd

Cynhaliwyd y rhan fwyaf o'r cyfarfodydd trwy Microsoft Teams, a'r heriau o ddarparu cyfieithu ar y pryd drwy'r system Microsoft. Mae rhyddhau diweddariad i alluogi ail ffrwd sain, wedi cynyddu'r cyfleoedd i swyddogion gynnig cyfieithu ar y pryd..

Mae recriwtio cyfieithydd ar y pryd cymwys i'r tîm yn ddiweddar, yn golygu ein bod yn gallu cynnig gwell gwasanaeth i'n cwsmeriaid, aelodau etholedig a chydweithwyr.

Digwyddiadau diwylliannol

I ddathlu Dydd Gŵyl Dewi, mewn partneriaeth â Menter Iaith Blaenau Gwent, Torfaen a Mynwy, cyfrannodd y cyngor at ŵyl 'Torf-hwyl'. Gyda pherfformiadau byw, stondinau, a gemau drwy gydol y dydd, wedi'u gwasgaru â gweithgareddau ar gyfer grwpiau gwahanol oedran, a gwybodaeth am ddysgu Cymraeg. Roedd y digwyddiad hyd yn oed yn cael gwersi sgrialu drwy gyfrwng y Gymraeg! Mae'r dudalen Facebook 'Torf-hwyl' i'w gweld [yma](#).

Datblygu Polisi

Mae Uned Gymraeg yn parhau i fod yn rhan o'r Aseiad Lles Integredig ar benderfyniadau polisi. Mae'r holl weithgareddau a fydd yn effeithio ar bolisi'r cyngor neu'r ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu i breswylwyr / grwpiau / busnesau lleol yn gofyn am Aseiad Effaith Integredig sy'n cynnwys aseiad iaith Gymraeg. Cyn cyflwyno unrhyw adroddiad i'r Aelodau, archwilir yr adroddiad i sicrhau bod effeithiau cadarnhaol a negyddol wedi cael eu hystyried yn unol â Safonau'r Gymraeg.